

Seminaroppgaver ECON 2310

Høsten 2006

Denne versjonen: 7-11-2006

(Oppdateringer finnes på <http://www.uio.no/studier/emner/sv/oekonomi/ECON2310/h06/>)

1) (uke 36) **Innledning: Enkle Keynes-modeller** Blanchard 3., Holden
Stabiliseringspolitikk ... del II

Veiledning:

I oppgaver i makroøkonomi blir en ofte bedt om å sette opp en enkel makroøkonomisk modell. Dette innebærer at du skal

- stille opp og forklare de sentrale forutsetninger for modellen,
- sette opp ligningene som beskriver modellen (med nødvendige restriksjoner på parametrene),
- skrive opp symbolforklaring,
- skrive relasjonsforklaringer som beskriver de økonomiske mekanismene som ligger i hver av relasjonene,
- skjelne mellom endogene og eksogene variable, og forklare hvordan eksogene variable bestemmes (gitt fra forhistorien, gitt utenfor modellen, offentlig handlingsparameter)
- determinere modellen (dvs kontrollere ved hjelp av telleregelen at verdiene til de endogene variable faktisk kan bestemmes i modellen)

I denne oppgaven skal du bruke følgende modell:

Formelt er modellen vi ser på

$$(2) \quad Y = C + I + G,$$

$$(3) \quad C = c_0 + c(Y - T), \quad c_0 > 0, 0 < c < 1,$$

$$(4) \quad T = t_0 + tY, \quad 0 < t < 1$$

$$(5) \quad I = b_0 - b_1i + b_2Y \quad b_1 > 0, 0 < b_2 < 1, c(1-t) + b_2 < 1^1$$

Her er Y bruttonasjonalproduktet, C privat konsum, I private realinvesteringer, G offentlig kjøp av varer og tjenester, og T nettoskattene (skatter minus stønader) mens i er rente.

Oppgave:

¹ Dersom $c(1-t) + b_2 > 0$, blir nevneren i (7) under negativ, og hele modellen blir økonomisk sett meningsløs.

(i) Sett opp en makroøkonomisk modell for en lukket økonomi.

Hvilke situasjoner tar en sikte på å analysere i enkle Keynes-modeller?

(ii) Vis de kortsiktige virkningene på BNP og privat konsum av

- en økning i renten
- en økning i offentlig kjøp av varer og tjenester

(iii) Definer sparing, og vis at i likevekt vil samlet sparing være lik samlet investering.

Vis de kortsiktige virkningene på BNP, offentlig sparing og privat sparing av

- en økning i skattene
- en balansert økning i skattene og i offentlig kjøp av varer og tjenester

2) (uke 37) Phillipskurve Les Blanchard chap 8 i tillegg til Holdens *Arbeidsmarked og Likevektsledighet*

Anta at lønnsnivået i økonomien bestemmes ved forhandlinger mellom arbeidsgivere og arbeidstagere.

i) Hvilken rolle spiller prisforventninger og ledighet for prisutviklingen?

ii) Hva er en lønns-prisspiral?

iii) Hvilket nivå på ledigheten sikrer konstant inflasjon?

iv) Hvilke faktorer bestemmer nivået på ledigheten du fant i iii)?

3) (uke 38) IS-RR modellen, Renter og investeringer. Pengepolitikk i en lukket økonomi. Holden IS-RR modellen

Veiledning: I denne oppgaven skal du bruke følgende modell:

$$(1) \quad Y = C + I + G$$

$$(2) \quad C = c_0 + c(Y - T)$$

$$(3) \quad I = b_0 - b_1i + b_2Y$$

$$(11) \quad i = d_0 + dY$$

$$c_0 > 0, 0 < c < 1$$

$$b_1 > 0, 0 < b_2 < 1, c + b_2 < 1$$

$$d_0, d > 0,$$

Oppgave:

(i) Forklar hvilke forhold som påvirker de private investeringer

(ii) Forklar hvordan målet for pengepolitikken gjør renta avhengig av aktivitetsnivået.

Sett opp en enkel makroøkonomisk modell for en lukket økonomi der renta avhenger av aktivitetsnivået.

(iii) Vis de kortsiktige virkningene på BNP, privat konsum, rente og investeringer av ekspansiv finanspolitikk. Forklar de økonomiske mekanismer som virker i modellen.

(iv) Drøft virkningene på BNP, privat konsum, og investeringer av en mer ekspansiv pengepolitikk.

(v) Hvordan blir svaret på iii) dersom pengepolitikken tar sikte på å stabilisere aktivitetsnivået fullstendig?

4) (uke 39)

IS-RR modellen, Renter og investeringer. Pengepolitikk i en lukket økonomi.
Holden IS-RR modellen og Blanchard kapittel 5.

Veiledning: I denne oppgaven skal du kombinere følgende ligninger:

$$\begin{array}{ll} (1) & Y = C + I + G \\ (2) & C = c_0 + c(Y - T) & c_0 > 0, 0 < c < 1 \\ (3) & I = b_0 - b_1 i + b_2 Y & b_1 > 0, 0 < b_2 < 1, c + b_2 < 1 \\ (11) & i = d_0 + dY & d_0, d > 0, \\ (21) & (M/P)^E = g_0 + g_1 Y - g_2 i & g_1, g_2 > 0, \\ (22) & (M/P)^T = (M/P)^E \end{array}$$

Oppgave:

(i) Forklar hvilke forhold som påvirker pengeetterspørselen i en IS-LM modell.

(ii) Hva er det pengepolitiske virkemiddelet i en IS-LM modell?

Sett opp en enkel makroøkonomisk modell for en lukket økonomi der pengemengden er gitt av sentralbanken.

(iii) Vis de kortsiktige virkningene på BNP, privat konsum, rente og investeringer av ekspansiv pengepolitikk. Forklar de økonomiske mekanismer som virker i modellen.

(iv) Drøft virkningene på BNP, privat konsum, og investeringer av en mer ekspansiv finanspolitikk når det samtidig føres en pengepolitikk som tar sikte på å stabilisere aktivitetsnivået.

5) (uke 41) **AS-AD modellen**

I denne oppgaven skal du bruke følgende ligninger:

$$(1) \quad Y = Y(P, G, T, d_0), \text{ partiell deriverte } Y_1 < 0, Y_2 > 0, Y_3 < 0 \text{ og } Y_4 < 0.$$

$$(2) \quad P = (1 + \mu) P^E \frac{1}{A} F\left(1 - \frac{Y}{AL}, z\right),$$

Alle symbolene er definert i Holdens *AS-AD modellen*

i) Hvordan påvirker prisnivået nasjonalproduktet?

ii) Sett opp en modell for bestemmelse av prisnivå og nasjonalprodukt og analyser virkningene av ekspansiv finans- og pengepolitikk når du antar at prisforventingene er gitt.

iii) Hvordan blir svaret i ii) dersom prisforventingene justerer seg i samme retning som den faktiske prisutviklingen.

6) (uke 42) **Spekulasjon**

Besvar Question 3 og 4 side 306 (307 i third ed.) Question 1a)-e) side 330 og Question 1 og 3 side 393 i Blanchard (392 i third ed. Her er spørsmålene formulert litt annerledes og husk at Blanchards definisjon av exchange rate har endret seg mellom de to utgavene)

7) (uke 43) **Mundell-Fleming modellen.**

Bruk Mundell-Fleming modellen som presentert i Holdens hefte.

- i) Forklar hva som menes med udekket renteparitet
- ii) Hva er effekten av a) en skattelette og b) økt internasjonal rente i en liten åpen økonomi der valutakursen er flytende og sentralbanken følger en renteregulering
- iii) Hva er effekten av a) en skattelette, b) økt internasjonal rente, og c) en devaluering i en liten åpen økonomi der valutakursen holdes fast.

8) (uke 44): **Statsbudsjettet og Nasjonalbudsjettet.**

På siden

http://www.statsbudsjettet.dep.no/upload/Statsbudsjett_2007/dokumenter/pdf/stm.pdf
kan dere laste ned nasjonalbudsjettet for Norge.

Alle må skrive ut og ta med minst Boks 3.1 og Boks 3.2 og side 55.

Les Boks 3.1 og boks 3.2 nøye.

Spørsmål 1: Hva er "Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet"?
Hvilken rolle spiller det i budsjettprosessen?

på side 55 står det:

Arbeidsmarkedet og lønnsveksten er et annet sentralt usikkerhetsmoment i de økonomiske framskrivingene. Sysselsettingen har økt sterkt det siste halvannet året. Arbeidsledigheten synker raskt, og den er allerede nede på nivåer som tidligere har gitt klart tiltakende lønnsvekst. I denne meldingen er det lagt til grunn at ledigheten vil stabilisere seg om lag på dagens nivå og at lønnsveksten skal tilta moderat neste år. En ytterligere tilstrømming av arbeidsmarkedet og en sterkere oppgang i lønnsveksten kan imidlertid ikke utelukkes, særlig dersom den generelle økonomiske veksten skulle bli høyere enn anslått neste år. Tidligere erfaringer har vist at det er en risiko for at lønnsveksten virkelig kan skyte fart dersom arbeidsmarkedet blir for stramt. Selv om det er fare for en utvikling der lønnsveksten tiltar utover det som er forenlig med en balansert økonomisk utvikling, peker flere forhold i retning av at lønnsveksten nå kan bli mer moderat enn under tidligere høykonjunkturer.

- Økt arbeidsinnvandring gjør blant annet at veksten i en del næringer, særlig i den konjunkturfølsomme bygge- og anleggsnæringen, kan være høy uten at det oppstår flaskehalser i arbeidsmarkedet.
- Etter hvert som stadig flere bransjer blir utsatt for internasjonal konkurranse vil en særnorsk høy lønnsvekst gi raskere utslag i flere bransjer i form av tap av arbeidsplasser.
- Endringene i retningslinjene for pengepolitikken kan ha bidratt til at inflasjonsforventningene

er bedre forankret hos arbeidslivets parter. Det vil redusere motivasjonen for høye nominelle lønnskrav for å kompensere for høy forventet prisvekst i høykonjunkturer. Videre vil tiltakende lønnsvekst kunne gi vesentlig utslag i renter og valutakurs. Dette kan også moderere lønnskravene.

Spørsmål 2: Bruk en eller flere av modellene dere har lært til å diskutere noen av sammenhengene som påpekes over:

9) (uke 45) S. Holdens forelesning

1) Drøft om hensynet til langsiktige offentlige finanser kan/bør begrense mulighetene til å drive ekspansiv finanspolitikk i en lavkonjunktur.

2) Hva menes med finanspolitiske regler? Hvilke grunner kan en ha for å innføre finanspolitiske regler?

10) (uke 46) Konjunkturer

1) Forklar hva som menes med høy- og lavkonjunktur og hva som menes med avkjøling, tilbakeslag etc.

2) Finn ut hva konjunkturforløpet har vært fra 1990 til 2006

3) Ta utgangspunkt i Mundel-Flemming modellen. Velg tallverdier for parametrene som du tror på. Begrunn valgene så godt du kan. Beregn effekten på BNP (Y) av en kroners endring i: G , T , Y^* , $d0$ og av en én prosents endring i E^* . Litt slemt spørsmål kanskje, men som har en løsning, finn også effekten av en endring i renta (i).